

ŠKRABÁKŮV NOTES

Ročník 2006

Číslo 2

SLOVO ÚVODEM...

Ber za správnou stranu dveří!

Tak by mohlo znít například varování pro lidi, kteří přehlédnou nápisy SEM a TAM. Lze to též pojmout jako skryté moudro upozorňující, že se má včas odejít. Případně jako že si člověk nemá na nic hrát. Dveře lze tedy brát i jako symbol dvojstrannosti – dvojakosti. Říká se sice: „Kdo si hraje, nezlobí,“ ale hraní si na někoho jiného?

V naší společnosti jsou časté silácké řeči. Což zrovna nemusí vést k úspěchu. Takový člověk v podstatě jen zastrašuje. Ono to tu je vlastně od pradávna, ale plativalo, že když se stanovila pravidla, tak se na čas dodržovala. Dnes se pravidla poruší málem dřív, než se vůbec stanoví, jen se o tom nesmí vědět veřejně.

Tak se vlastně buduje kult dělání si jakýchsi nepřátel ze všech ve svém okolí. I ze spolupracovníků a přátel.

A tak pořád něco povídáme a přesvědčujeme a hrozíme a... ale takový svět přeci není k žití! Být stále o něčem přesvědčován a pak být oklamán. To je k breku.

Takovéto chování je velmi oblíbené mezi mocnými, což způsobuje takřka neschopnost se dohodnout na něčem rozumném. Ale to je na dlouhé rozpravy nad tuplákem.

Proto mějme na paměti, že si máme otevírat dveře tím správným směrem, neboť nikdy člověk neví, co je za nimi a koho kdy potká.

Jiří Vintera

Z ČINNOSTI SPKS

V sobotu 27. května se uskutečnila literární dílna, určená autorům 6. ročníku literární soutěže O Cenu Hradeckého Škrabáka. Dílna umožnila všem příšedším seznámit se s názory hodnotitelů jejich příspěvků a získat nové náměty pro budoucí tvorbu.

V přátelské atmosféře se sešlo celkem 5 odvážlivců a 3 členové poroty. Po úvodním přečtení příspěvku následovala beseda k silným i slabým stránkám daného literárního díla. Své názory mohl říci každý z přítomných jako kolega, čtenář či posluchač. Členové poroty upřímně a otevřeně prozradili svá osobní stanoviska při hodnocení a navrhli podněty pro zlepšení i účast v 7. ročníku soutěže.

Velice zajímavá diskuse se týkala výhod a praktických

důsledků epigonství a rozpoznáním hranic epigonství. Prolínání smyšlených světů či využívání jejich reálií, dopisování nových epizod známých příběhů a nových dobrodružství slavných postav je dnes velice moderním

trendem, který nelze přehlížet a slepě odsuzovat. Přesto by si měl každý autor hlídat svůj neopakovatelný styl, úsilím o dokonalé napodobení někoho jiného ztrácí šanci na vlastní literární hledání a sebenalezení.

Na závěr literární dílny si přítomní zapálili na zahradě táborák, který však v jeho nejlepší fázi (špekáčky byly již nádherně očouzené) zkazil drobný, ale hustý deštík. Nakonec všechny vyhnal zpátky do útočiště malšoviccké knihovny.

Rozprava pokračovala v užším kroužku a zaměřila se spíše na pohnutky, které vedou člověka k rozhodnutí vzít tužku a kus papíru a vyjádřit se slovy. Impulzem bývají často nevšední zážitky, ale i bolestné poznatky a zklamání. Jindy je to prostě jenom hlava plná myšlenek, které musí někudy ven.

Jestli zažíváte podobné chvíle i vy, můžete se přijít o ně podělit. Nejbližší příležitost se vám naskytne v sobotu 28. 10. od 18 hod na spolkové schůzi v knihovně v Malšovicích.

-zh-

PŘEDSTAVUJEME MLADÉ AUTORY

Domácí úkol

„Tak jsem v pátek konečně dokončila ten domácí úkol z přírodopisu,“ povídám kamarádce do telefonu.

Okamžitě se podíví: „Takhle rychle? A to jako sama?“

„Si upadla? Náhodou mám spolehlivou rodinku, která mě nikdy nenechá ve štychu!“

Kámoška se rozchechtá: „Já tu tvoji rodinku moc dobře znám a je všechno, jenom ne spolehlivá! Třeba si nedovedu představit Lukyna, jak rozebírá téma: Co bychom dělali, kdyby nebyly hvězdy?“

„Náhodou, ten se předvedl! To si nech vyprávět!“

Bylo to takhle:

Nenápadně jsem u večere nadhodila, že mám super téma na slohovku, akorát bych s tím potřebovala kapku píchnout, abych to stihla odevzdat. Lukáš (můj starší a praštější bratříček) se okamžitě nabídl, že mi s tím pomůže. Tak jsme po večeri dali hlavy dohromady.

„Takže, to téma zní: Co bychom dělali, kdyby nebyly hvězdy?“, začnu na něho pomalu.

M ů j n a d p r ů m ě r n ě inteligentní bráška vyprskne smíchy: „No, asi by v noci nic nesvítilo na nebi, vid?“

„Tak to vím taky, ty Anštajne! Já chci inteligentní návrhy!“ zpraším ho.

„Tak se hned nečerti, ségra! To byl vtípek, tak si třeba vezmi slavné osobnosti a hvězdy.“

Zamyslím se: To je pravda, kdyby nebyly hvězdy, tak bychom neměli k čemu přirovnat celebrity, vždyť na post Slunce nebo Měsíce vážně nikdo nemá! „To je dobrý, a co třeba, že spousta lidí má ve hvězdách svoje poslání, nebo se jen rádi dívají na krásnou, hvězdami posetou noční oblohu?“ zkusím taky zatrumfovat.

„No super, a co třeba přirovnání lidí ke hvězdám? Když je člověk veselý a zdravý, i jeho

hvězdička na nebi je v plné síle, ale když je nešťastný, nebo nemocný, jeho hvězdička na nebi zabliká, nebo přímo zhasne. S každou vyhaslou hvězdičkou zhasne i jeden lidský život a s každou novou se zase narodí.“

„Teda brácha, já nestačím zírat! Mě taky něco o té podobnosti napadlo, každý člověk se obklopuje okruhem lidí, ve kterém je mu příjemně. Může to být jeden člověk, ale může to být i více lidí, na kterých mu záleží. Člověk je šťastný, pokud má vedle sebe člověka, kterého miluje. Hvězdy zase rády tvoří souhvězdí a galaxie,“ nenechám se zahanbit.

„Panečku, nestačím zírat, co v tobě je!“ podivil se brácha pochvalně. „A nakonec bych napsal: Škoda, že si spousta lidí uvědomí důležitost toho, co berou jako samozřejmost každodenního života, až když to zmizí, a najednou to začnou postrádat. Doufám, že si lidé uvědomí, jaký má pro nás význam rozzářené hvězdné nebe.“

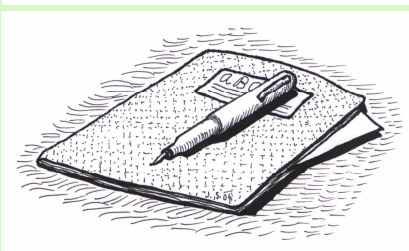
No super, tak jsem slohovku s bráchovou pomocí nakonec bezvadně zvládla, ale abych nezapomněla na kámošku na drátě:

„Tak co tomu říkáš?“ zeptám se jí, jakmile příběh dovyprávím.

„Že brácha je frajer, ale asi jsi mu tím docela zamotala makovičku, vid?“

Taky si to myslím, ale je dobře, že si to uvědomil a že už mu noční obloha nepříjde jako samozřejmost, ale jako něco, co je, ale být nemusí!

-Alena Archalousová, 2. místo-

Hvězdy, sníh, čas a zašlé ploty

Hvězdy, sníh, čas a zašlé ploty,
těž kroky mé se ženou
dlaždicemi,
mnozí se zavřeli do samoty.
Noc polkla zemi.

Děsná noc jako náruč upíra
či jako rozparovačova sláva.
Jeden vraždí, druhý umírá,
třetí hrob vykopává.

Kope a bere plat, než ho
„vezmou záda,“
kope hrob s tváří necity a rváče.
Ten čtvrtý ztrácí kamaráda.
Ztrácí a pláče.

Těž stopy mé se v sněhu města
množí,
ne, nejsi děsná, ty jsi nocí boží!
Nesu svůj kříž, jsem znavený
a tys můj Šimon z Kyrény.

Blízko je domů, již jsme v naší
čtvrti!
Kříž nechám ležet v temnu
za skříní
a ponořím se v peřiny
a ráno budu o den blíže smrti.

- Ondřej Macl, 1. místo-

Nejkrásnější les

Za oparem mlhy,
tam, kde roste vřes,
je tam zvláštní zahrada
nejkrásnější les.

Prapodivná jsou tam kvítka,
kapradiny nad mechem,
zvířata tu jsou však zřídka
jen tajemno, šero a tichá zem.

To ticho je jak symfonie,
občas se ozve ptákův hlas,
občas vlk zdálky vyje,
září nitek slunce jas.

- Aneta Vašatová, 3. místo-

Z HISTORIE SPOLKOVÉ ČINNOSTI NA POLI LITERATURY A DIVADLA

Spolek akademiků Dobroslav

(pokračování)

V roce 1910 spolek připravil přednášky A. Nováka a E. Lederera. Další velkou literární slavností se stane večer věnovaný 50. narozeninám J. S. Machara v roce 1914. Na přípravě této události se podílelo několik významných hradeckých spolků (Sokol, Živnostensko-čtenářská jednota, Budeč Královéhradecká, Klicpera, Palackého čítárna, Nepasičtí pěvci, Spolek pro reformu ženského vzdělávání aj.)

Přestávku v činnosti představovala 1. světová válka, po jejím skončení spolek pokračuje v činnosti. Úspěch sklídl spolek v roce 1921 za předvedení Šrámkova Léta. Velký rozmach spolkové činnosti přichází v letech 1922-23. Spolek tehdy měl vlastní knihovnu ve Studentském domově a zřídil informační kancelář pro budoucí

vysokoškoláky. V roce 1924 dokonce vznikl sportovní odbor spolku a začala fungovat také Poradna pro volbu povolání. V roce 1926 spolek rozvíjí další sociální aktivity, mezi které patřil např. prodej slevněných vstupenek pro studenty, tzv. bytová kancelář (mapování možností ubytování pro studenty vč. stravy a vybavení) a tzv. kondiční kancelář (zprostředkování doučování pro děti). Pro nemajetné studenty spolek zřizuje knihovnu (otevřena 2 x týdně) s čítárnou (výpůjční lhůta 7-14 dnů). Do knihovny se zapsalo celkem 55 stálých čtenářů. Fond obsahoval celkem 161 svazků, mezi nejčtenější tituly patřily (dle pořadí): G. K. Chesterton: Klub podivných

živností, J. Morand: Otevřeno po celou noc/Zavřeno po celou noc, K. Čapek: O nejbližších věcech, J. K. Jerome: Deník dvou poutníků, B. Harte: Trentova důvěra, Ch. Dickens: Pickwickovci.

Výrazný mezník představuje rok 1928, kdy nad jubilejními oslavami spolku přebírají protektorát A. Jirásek, F. Ulrich a T. G. Masaryk. Ku příležitosti 50 let existence vyšel další spolkový almanach, který obsahuje řadu vzpomínek o počátcích spolku. Místní tisk píše o oslavách a zveřejňuje vzpomínky členů Dobroslava. V Osvětě lidu je prostřednictvím fejetonu na titulní straně zmíněn význam Dobroslava: „Spolkový život je jakási úzká veřejnost a z té vytracuje se v širší. A mají spolky studentské tím své platné místo, že jsou někdy přípravkami pro mnohé nadané k účinnému vejítí ve společnost celého národa.“

-zh-

FEJETON

Výtrysk něžnosti

Seděl jsem vedle jedné dívky v autě, vedle něhož se rozkládala pastvina a jak jsme přejížděli přes kopec, před očima se nám objevili dva kaštanovní koníci. Následovala erupce něžnosti, kaskádovitý výtrysk z hloubi nitra (vyjadřovala se pouze slovy). Bylo to něco nečekaného, něco, o čem jsem se nenadál, že by mohlo vyvřít na povrch. Musel jsem se nad tím zamyslet. I já sám jsem schopen projevit pravou tvář své něžnosti při pohledu na žluté slunce, vánoční stromek, malinu a malé dítě (neboť to v naší kultuře dosud není počítáno mezi lidi), ne tak na člověka. Proč?

Začíná to těmi, kdo nám nejvíce a nejlépe ublížili. Měli k tomu příležitost, protože nám byli tělesně a duševně nejbližší – zrodili jsme se z nich. Pokračuje

to dalšími, kteří nás vychovávají v institucích, abychom spolehlivě zapomněli na svou jedinečnou cestu, již máme jít a seřízli svou dokonalost do tvaru psychické krabice, vyhovující stávajícímu společenskému zřízení. To úplně stačí, abychom se začali bát projevit, kdykoli se objeví základní obraz, asociující nám působitele těchto bazálních zranění: dospělá lidská tvář.

Svou něžnost si tedy odreagováváme na těch, kteří nám nepřipomínají působitele našich ran. Následující výjev budete znát: zatímco rodina sedí u televizní pohádky, matka rodiny z potřeby něžnosti obejmě plyšové prasátko, umělou repliku nevinného zvířete. V troubě se zatím peče tradiční nedělní vepřová.

Hledám, kde je chyba... a klidu bez konce.

- Tomáš Koloc-

RECENZE

Je to malá, nenápadná knížek-ka s honosným názvem **Svět hobitů**. Autorem je známý znalec Tolkienova díla, David Day, který se tímto malým dílkem pokouší o rozkrytí vzniku všech těch podivných bytostí známých z trilogie Pán prstenů i Hobita. Nejenže se dozvíme zdroj inspirace pro stvoření hobitů, trpaslíků, obrů, skřetů, entů a elfů, ale také jejich jmen. Autor poukazuje na časté slovní hříčky, jež v sobě jména některých postav skrývají—vícevarinatní výklad (Gandalf, Pytlík) a skutky, které obsah jména teprve naplňují (Frodo, Thorin, Šmak). Jméno vlastně velice často prozrazuje, jaký charakter bude postava mít. Lingvistický výklad jmen je důkladný a sahá nejen ke staroangličtině či keltštině, ale i ke starým skandinávským jazykům a sámskrtu. Knížku nelze než doporučit.

-zh-

**Spolek přátel
krásného slova
a
Český červený
kříž HK
vyhlašují**

**7. ročník
literární soutěže
O Cenu Hradeckého
Škrabáka**

Kategorie

Próza

A/ Fantazijní příběhy
(pohádky, bajky, fantasy apod.)

**B/ Příhody z každodenního
života**

(vyprávění, povídky, deníkové
zápisky)

Poezie

C/ Lyrika, epika

Publicistika

D/ Úvaha, esej, fejeton

Povinné téma:

I slovo může zachránit život

*Rozsah: max. 5 stran A4 (platí
pro prózu i poezii)*

Věkové kategorie:

- I. 10 - 13 let**
- II. 14 - 17 let**
- III. 18 - 22 let**

Uzávěrka soutěžních prací je
20. ledna 2007.

Práce se zasílají na adresu:

Spolek přátel krásného slova,
Náhon 105,
500 09 Hradec Králové
(na obálce heslo ŠKRABÁK),
a to ve **4 tištěných kopiích**
+ 1 kopie v elektr. podobě
na disketě nebo CD
ve formátu *.rtf.

Podrobná pravidla soutěže
naleznete na:
www.spks.info

SPOLEK PŘÁTEL KRÁSNÉHO SLOVA

HLEDÁ NOVÉ ČLENY!

*Máš organizační schopnosti?
Zajímá tě literatura?
Nebo sám píšeš?*

Nabízíme podílet se na:

- přípravě 7. ročníku literární soutěže
O Cenu Hradeckého Škrabáka
- obsahové náplni spolkových akcí
- propagaci spolku

Přihlášky na www.spks.info

**Máš novinářské
ambice?**

**Píšeš úvahy, recenze,
reportáže?**

Chceš poznat nové lidi?

Je ti mezi 15 a 25 lety?
Přidej se k nám!
Pošli nám své texty!

Nebudeš litovat.
Za odborné příspěvky
nabízíme **honorář!!!**

Zašli svůj text
o rozsahu 1200 znaků
ve formátu *.rtf
na e-mail redakce.

Uveď své jméno a příjmení,
e-mail nebo telefon.
Bude-li se nám tvůj text líbit,
okamžitě tě kontaktujeme!

Tak už neváhej a piš!!!

ŠKRABÁKŮV NOTES

Vydává
**Spolek přátel krásného
slova**
Náhon 105
500 09 Hradec Králové
IČ: 26622203

Vychází 3 x ročně
jako e-zin.
Toto číslo vyšlo 10. 10. 2006

Redakce:
Zuzana Hloušková
e-mail:
notes.skrabak@seznam.cz

Redakční rada:
Jaroslav Svoboda
Jan Hloušek
Tomáš Koloc

Přispěli:
Zuzana Hloušková
Tomáš Koloc
Jiří Vintera
Alena Archalousová
Ondřej Macl
Aneta Vašatová

*Časopis vznikl za podpory
Královéhradeckého kraje*